Euroopa Parlament
2024-2029

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon
Esimees

21.11.2024

Johan Van Overtveldt
Esimees
Eelarvekomisjon
BRUSSELS

Teema: Arvamus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite kasutuselevõtmise kohta (Belgia taotlus – EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper) (2024/0286(BUD))

Austatud esimees

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada Teie komisjonile arvamus ning komisjon otsustas selle esitada kirja vormis.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon arutas küsimust oma 21. novembri 2024. aasta koosolekul. Nimetatud koosolekul otsustas komisjon esitada eelarvekomisjonile kui vastutavale komisjonile alljärgnevalt toodud arvamuse.

Lugupidamisega

Li Andersson

ARVAMUS

A. Arvestades, et 19. juulil 2024 esitas Belgia kooskõlas määruse (EL) 2021/691 (edaspidi „EGF määrus“) artikli 8 lõikega 1 taotluse toetuse saamiseks Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist (EGF) seoses töötajate koondamisega NACE Revision 2 osa 17 (paberi ja pabertoodete tootmine) ja osa 28 (masinate ja seadmete tootmine) alla kuuluvates majandussektorites Belgias NUTSi 2. tasandi piirkonnas Provincie Limburg (BE22);

B. arvestades, et Belgia esitas taotluse EGFi määruse artikli 4 lõike 2 punkti c kohase sekkumiskriteeriumi alusel, mille alusel peab vähemalt neljakuulise võrdlusperioodi jooksul (käesoleval juhul 31. detsembrist 2023 kuni 30. aprillini 2024) lõpetama tegevuse vähemalt 200 koondatud töötajat, kes tegutsevad samas NACE Revision 2 osa tasemel määratletud majandussektoris või eri majandussektorites ja asuvad samas NUTSi 2. tasandi piirkonnas; arvestades, et pärast kõnealuse taotluse hindamist leidis komisjon kooskõlas kõikide EGFi määruse kohaldatavate sätetega, et EGFist rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud;

C. arvestades, et taotlus on seotud 681 koondatud töötajaga (abikõlblikud toetusesaajad), kelle tegevus eespool nimetatud majandussektorites on lõppenud;

D. arvestades, et 5. novembril 2024 kiitis komisjon heaks ettepaneku võtta vastu otsus EGFi kasutuselevõtmise kohta Belgiale rahaliste vahendite eraldamiseks, et toetada 632 toetusesaaja tagasipöördumist tööturule;

E. arvestades, et sündmused, mis põhjustasid koondamisi paberisektoris, on Sappi kontserni (Sappi) otsus peatada tootmine Lanakenis ja sulgeda tehas; arvestades, et selle peamine põhjus on digitaliseerime kasvust tulenev vähenev nõudlus graafikatoodete järele ja sellest omakorda tulenev Euroopa tööstuse liigse tootmisvõimsuse kasv (15 aasta jooksul on Euroopa puiduvaba kaetud paberi tööstuse tootmisvõimsus vähenenud 50 %, jõudes 2023. aastal 4,6 miljoni tonnini); arvestades, et selle tulemusena koondati 567 inimest;

F. arvestades, et Limburgis vähenes kättesaadavate tööstuse töökohtade arv 2023. aastal eelmise aastaga võrreldes 15 %; arvestades, et sündmus, mis põhjustas koondamised masinasektoris, on Purmo Group Belgium NV (Purmo) otsus lõpetada 50 mm paneelradiaatorite tootmine oma Zonhoveni tehases ja sulgeda vastav tootmisliin; arvestades, et tootmise lõpetamise põhjus on paneelradiaatorite nõudluse järsk vähenemine ELis, mis on seotud kasvava nõudlusega alternatiivsete küttesüsteemide, näiteks soojuspumpade ja madala temperatuuriga süsteemide järele, mille põhjuseks on Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast tingitud gaasihindade tõus ja selle mõju tarbijate kulutustele, aga ka hoonete ja tööstuse CO_2 heite vähendamisega, et vähendada energiatarbimist; arvestades, et selle tulemusena koondati 114 inimest;

G. arvestades, et töötajad koondati Lanakeni (83 %) ja Zonhoveni tehastes (27 %), nii et koondamistest mõjutatud territoorium on Limburgi provints Flandrias; arvestades, et Lanakeni ja Zonhoveni tööturud on võrreldes Limburgiga tervikuna või Flandriaga ebasoodsamas olukorras; arvestades, et töötava elanikkonna ja vabade töökohtade suhe on Lanakenis 49 % ja Zonhovenis 55 %, mis on 19–13 protsendipunkti madalam kui

Limburgis (68 %) ja 24–18 protsendipunkti madalam kui Flandrias (73 %); arvestades, et tööotsijate ja Lanakeni ning sellega külgneva piirkonna (Maasland) vabade töökohtade suhtarv on 4,5 (umbes kaks korda suurem kui Flandrias); arvestades, et Maaslandi tööturgu mõjutas ka restruktureerimise juhtum Madalmaades, kui Madalmaade autotootja VDL sõnul koondati alates 1. märtsist 2024 Borni tehases umbes 2 000 töötajat, kellest 700 olid Maaslandis elavad piiriülesed töötajad;

H. arvestades, et Belgia on kinnitanud, et vastavalt EGFi määruse artikli 7 lõikele 4 konsulteeriti individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi koostamisel sotsiaalpartneritega; arvestades, et ametiühingud ja tööandjate organisatsioonid osalevad Flandria riiklike tööturuasutuste (VDAB) tegevuses kõigil tasanditel;

I. arvestades, et EGFi toetus ei tohi ületada iga-aastast maksimumsummat, mis on 30 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) nr 2020/2093 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artiklis 8;

seepärast palub tööhõive- ja sotsiaalkomisjon vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et EGFi eesmärk on näidata üles solidaarsust toetusesaajatega ja pakkuda neile tuge; on seisukohal, et EGFi rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivseteks tööturumeetmeteks ja individuaalseteks teenusteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kas oma algsel tegevusalal või väljaspool seda kiiresti kvaliteetsele ja püsivale töökohale naasta; rõhutab, kui oluline on valmistada töötajaid ette Euroopa majanduse ja ühiskonna hädavajalikuks rohe- ja digipöördeks ja neid toetada; kordab sellega seoses liidu olulist rolli, mis muu hulgas aitab EGFi kaudu rahastada õiglaseks üleminekuks vajalike kvalifikatsioonide omandamist, nagu näeb ette Euroopa roheline kokkulepe;

2. nõustub komisjoniga, et EGFi määruse artikli 4 lõike 2 punktis c sätestatud tingimused on täidetud ja Belgial on õigus saada nimetatud määruse alusel taotletud rahalist toetust summas 704 135 eurot, mis moodustab 1 173 559 euro suurustest kogukuludest 60 %, kaasa arvatud individuaalsete teenuste kulud 1 126 559 eurot ning ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami-, kontrolli- ja aruandlustegevuse kulud 47 000 eurot; tuletab meelde, et kooskõlas EGFi määrusega on Belgial õigus maksimaalsele kaasrahastamise määrale 85 % kogukuludest;

3. märgib asjaolu, et koondanud ettevõtjad järgisid Belgia kollektiivse koondamise seadust, millega on kehtestatud töötajate esindajate teavitamise ja nendega konsulteerimise kohustuslik kord; väljendab heameelt asjaolu üle, et Belgia on teatanud, et esimesed teabeüritused töötajatele algasid 26. detsembril 2023 ja tööhõiveüksused moodustati kohe pärast koondamisi ning et juba 13. märtsil 2024 korraldas VDAB Lanakenis endistele Sappi ja Purmo töötajatele töömessi, milles osales ligikaudu 20 ettevõtet;

4. märgib koondatud töötajate profiili (neist kolmandik on 55-aastased või vanemad ja 30 % madala haridustasemega) ning leiab, et vabade töökohtade vähenemise suundumust ja nende geograafilist jaotust arvestades vajavad töötajad täiendavat kohandatud toetust, mis aitaks neil edukalt tööturule naasta;

5. rõhutab, et Belgia on kinnitanud, et EGFist rahalist toetust saavad meetmed ei saa rahalist toetust liidu muudest rahastamisvahenditest;

6. märgib, et töötajatele osutatavad individuaalsed teenused koosnevad järgmistest meetmetest: a) sotsiaalnõustaja, b) juhendamine, nõustamine ja kutsesuunitlus, c) aktiivse tööotsingu toetamine, d) koolitus, ümberõpe ja kutseõpe ning e) koolitus töökohal; rõhutab, arvestades sihtrühma kuuluvate toetusesaajate vanust ja hariduslikku profiili, et individuaalsete teenuste osutamisel tuleks arvesse võtta nende rühmade erivajadusi;

7. rõhutab eelkõige EGFi määruse artikli 7 lõike 2 tähtsust, milles nõutakse, et kooskõlastatud paketi kujundamisel tuleb prognoosida tulevasi tööturu võimalusi ja vajalikke oskusi, mis on kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja kestlikule majandusele, ning eelkõige keskenduda digitaalsel tööstusajastul vajalike oskuste levitamisele; väljendab heameelt asjaolu üle, et VDAB standardtoetus koondatud töötajatele sisaldab digivahendeid ja digioskuste alast koolitust ning ressursitõhusas majanduses vajalikke oskusi;

8. tuletab meelde EGFi määruse artikli 7 lõike 2 punktis b sätestatud võimalust võtta kooskõlastatud paketi raames piiratud ajavahemikul erimeetmeid, muu hulgas maksta lapsehoiutoetust, et hõlbustada tööotsijate osalemist kavandatud meetmetes.